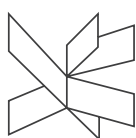

Samskabelse om uddannelse og kompetenceudvikling på velfærdsområdet i den midtjyske region

---

Find vejen frem
VIA University College

FAKTA BOKS 1

Grundlaget for samskabelse er formuleret med baggrund i følgende:

- "Strategi for velfærdsuddannelser i den midtjyske region", der udløb i 2014
- Kvalitetsudvalgets rapport om kvalitet og relevans i de videregående uddannelser "Høje mål. Fremragende undervisning i de videregående uddannelser" (Uddannelses- og Forskningsministeriet: november 2014).

Grundlaget skal derudover ses i sammenhæng med en række andre dokumenter vedrørende parternes samarbejde og i sammenhæng med samarbejdet med andre parter om uddannelse på velfærdsområdet – eksempelvis andre uddannelsesinstitutioner.

FAKTA BOKS 2

I forbindelse med udviklingen af grundlaget for samskabelse har der været afholdt en temadag den 28. januar 2015: "Samarbejde om kvalitet og relevans i forhold til velfærdsuddannelsesområdet i den midtjyske region".

Beslutningstagere og medarbejdere blandt interessenter i den midtjyske region har medvirket til at udvikle det foreliggende grundlag.

Baggrund

Det unikke ved professionsuddannelserne er, at de er vekseluddannelser mellem uddannelsesinstitution og arbejdsplads. På den måde er der rige muligheder for, at *"de studerende bliver så dygtige som muligt og får viden og kompetencer, som de kan anvende efterfølgende i erhvervsmæssige og andre sammenhænge."*¹

Det er derfor af stor betydning for kvaliteten i professionsuddannelserne, efter- og videreuddannelserne og kompetenceudviklingsforløb, at alle parter i fællesskab sætter rammer og retning for deres udvikling på velfærdsområdet og inviterer hinanden med i videreudviklingen.

Dette dokument beskriver de overordnede intentioner, mål og indsats, som Region Midtjylland, kommunerne i den midtjyske region, FTF Region Midtjylland og VIA University College prioriterer at samskabe om inden for de administrative, pædagogiske, social- og sundhedsfaglige velfærdsområder. Dokumentet danner således **grundlag** for parternes fremadrettede samskabelse om uddannelse og kompetenceudvikling på velfærdsområdet i den midtjyske region.

Ved samskabelse kobles organisationers og enkelt personers viden og ressourcer med det formål at skabe nye løsninger på aktuelle samfundsmæssige problemer. Samskabelse handler om at indføre en anderledes tænkning og åbenhed, finde løsningen sammen med målgruppen og bruge hinandens ressourcer på andre måder, end man plejer.²

¹: Kvalitetsudvalgets rapport om kvalitet og relevans i de videregående uddannelser "Høje mål. Fremragende undervisning i de videregående uddannelser" (Uddannelses- og Forskningsministeriet: november 2014).

²: Kilde: Marie B. Holdt, Helle Hygum, Helle Gerber, Julia B. Hunt, Frederik C. Boll og Simon T. Nielsen. Samskabelse eller samarbejde? – Forskelle, fordele og fremgangsmåder. Forlaget Ingerfair. <http://www.frivilligradet.dk/nyheder/ny-bog-samskabelse-eller-samarbejde-forskelle-fordele-og-fremgangsm%C3%A5der>

Formål

Grundlaget for samskabelse om uddannelse og kompetenceudvikling på velfærdsområdet har til formål, at professionerne imødekommer og udfordrer krav i samfundet om høj kvalitet og bedre sammenhæng i velfærdsydelserne samt bidrager til innovation og vækst i den midtjyske region.

I det følgende beskrives intentioner og retning for parternes samskabende indsatser. Indsatserne er rettet mod professionsuddannelserne, efter- og videreuddannelse samt kompetenceudvikling af både nutidens og fremtidens medarbejdere.

Parterne har i fællesskab prioriteret fire fokusområder, som fremadrettet er grundlaget for samskabelse af uddannelse og kompetenceudvikling på velfærdsområdet.

FAKTA BOKS 3

Administrative, pædagogiske og socialfaglige professionsuddannelser:

Administrationsbachelor, lærer, pædagog og socialrådgiver

Sundhedsfaglige professionsuddannelser:

Bioanalytiker, ernæring & sundhed, ergoterapeut, fysioterapeut, psykomotorisk terapeut og sygeplejerske

Grundlagets fokusområder

1. Kvalitet og relevans samt øget sammenhæng i professionsuddannelsernes teoretiske og praktiske del
2. Livslang læring i professionerne (kompetenceudvikling, efter- og videreuddannelse)
3. Professionsrettet forskning, udvikling og innovation
4. Videndeling og innovationsspredning

Parterne forpligter sig til kontinuerligt at være i dialog på disse områder og betragte udviklingen af uddannelse og kompetenceudvikling på velfærdsområdet som et fælles anliggende med en gensidig afhængighed for at opnå succesfulde resultater. De fire fokusområder bliver i det følgende enkeltvist beskrevet i forhold til udfordringer og mål samt indsatser og handlinger.

Kvalitet og relevans samt øget sammenhæng i professionsuddannelsernes teoretiske og praktiske del

UDFORDRINGER OG MÅL

Det danske samfund er under pres og forandring. Udfordringerne for samfundet imødekommes i disse år blandt andet ved i stigende grad at involvere borgere i at tage ansvar og være medskabere af nye løsninger, der giver værdi for samfundet. Det stiller krav til professionsuddannelsernes kvalitet og relevans i forhold til samfundets behov for velfærdsydelser.

I Kvalitetsudvalgets rapport "Høje mål. Fremragende undervisning i de videregående uddannelser" fremgår det, at der er brug for at øge fokus på sammenhængen mellem professionsuddannelsernes teoretiske og praktiske del, da den er en vigtig forudsætning for at uddanne kompetente medarbejdere.

Et øget fokus på borgeren indebærer, at de studerende i højere grad erhverver tværprofessionelle kompetencer, som bygger på en stærk professionsfaglighed. Udvikling af de studerendes tværprofessionelle kompetencer skal sikre, at de kan agere professionelt på tværs af organisatoriske, strukturelle og faglige siloer i

forskellige typer af samarbejdsformer. Formålet er, at de opnår et sæt af kompetencer, der kvalificerer dem til at være medskabende i forhold til en praksis, der i stadigt stigende omfang kalder på, at der samarbejdes på tværs af fag og organisatoriske skel med udgangspunkt i borgeren.

De studerende skal således rustes til professionelt at indgå i forløb på borgerens præmisser samt i fælles beslutningstagen, ligesom de skal kunne inddrage og understøtte borgere i at være medskabere af nye løsninger for samfundet. Der er derfor også brug for nye læringsrum og -former.

Målet er at styrke professionsuddannelsernes kvalitet og relevans ved at øge sammenhængen mellem teori og praksis i tilrettelæggelsen af disse samt styrke de studerendes tværprofessionelle kompetencer, herunder også deres kompetencer til at inddrage borgere, frivillige, private virksomheder og andre aktører i samskabende indsatser.

INDSATSOMRÅDER OG HANDLINGER

Parterne vil:

- **styrke tværprofessionalitet ved at**
  - fremme helhed og sammenhæng i læringsforløb
  - fremme tværprofessionelle studiemoduler og læringsforløb i såvel den teoretiske som praktiske del af professionsuddannelserne, herunder understøtte tværprofessionelle praktikforløb med mulighed for borgerinddragelse
  - understøtte, at tværprofessionelle læringsforløb udvikler kompetencer for det tværprofessionelle og -sektorielle samarbejde
- **fremme nye læringsrum og -former ved at**
  - understøtte en øget sammenhæng mellem den teoretiske og praktiske del af professionsuddannelserne gennem nye undervisningsmetoder og læringsformer
  - understøtte professionskendskab i undervisningen og teorinær praksis på praktikstederne
  - skabe rammer for dialog mellem underviser, vejleder i praksis og studerende med mulighed for refleksion og feedback
  - etablere forskellige former for 'tredje læringsrum' mellem teori og praktik, herunder udbygge andre forbindelser til professionernes praksis end praktikken

EKSEMPEL

Der etableres læringsforløb, hvor de studerendes professionsfagligheder bringes i spil på nye måder på tværs af strukturer, organisation og faggrupper.

EKSEMPEL

Undervisningen fokuserer på de udfordringer, som nyuddannede oplever i praksis, ved at inddrage praksiserfaringer i form af cases, analyser af eller eksperimenter med praksis.

EKSEMPEL

Færdighedslaboratorier, teaching lab, Metodecenter, studentervæksthuse med flere

Livslang læring i professionerne

KOMPETENCEUDVIKLING, EFTER- OG VIDERE- UDDANNELSE

UDFORDRINGER OG MÅL

Livslang læring får større og større betydning for væksten og velfærden i samfundet. Der er brug for, at alle uddanner sig gennem hele livet, og at man nemt kan bygge videre på det, man tidligere har lært.³

I dag er livslang læring i højere grad end tidligere også en betingelse for, at man som fagprofessionel bevarer ansættelse i specifikke sektorer, og for, at arbejdsgivere har medarbejdere med de rette kvalifikationer. Viden erhvervet i uddannelse vil qua en videnproduktion i hastig stigning hurtigt forældes, og samtidig vil kravene til specifikke færdigheder og kompetencer rettet mod lige så hurtigt forandrende opgaver hurtigt ændre sig. Det stiller den professionsuddannede medarbejder over for et kontinuerligt krav om udvikling og læring. Livslang læring

i professionsammenhænge kan derfor både dreje sig om specifikke krav om læring i forhold til afgrænsede funktioner i professionen og ønsker og krav til at udvikle sin akademiske kompetence for at kunne forholde sig kritisk og konstruktivt til udfordringer i professionens virksomhedsområde.

Det er målet at sikre et kompetent, relevant og bredt udbud af kompetenceudvikling samt efter- og videreuddannelse.

Det er vigtigt, at de professionsuddannede medarbejdere udfordres til at være nysgerrige og have lyst til vedvarende at udvikle deres færdigheder og kompetencer. Samskabelse på tværs af fag og sektorer, synergi mellem flere fagprofessionelle tilgange samt systematisk anvendelse af hverdagens aktiviteter og

opgaver til kompetenceudvikling kan øge kvaliteten af ydet indsats.

Frivillighed og samskabelse med borgere i samfundet er en vigtig del af løsningen på de pædagogiske, administrative, social- og sundhedsmæssige udfordringer. En sådan indsats stiller anderledes krav til kvaliteten i det professionsfaglige arbejde og ikke mindst til samarbejdet mellem de professionsuddannede medarbejdere og de frivillige.

Det kontinuerlige behov for kompetenceudvikling stiller krav til efter- og videreuddannelsesaktiviteter om at udvikle kompetenceudviklingsforløb med øget sammenhæng mellem teori og praksis og udvikle undervisningsformer, der faciliterer implementering af ny viden, færdigheder og kompetencer i praksis.

EKSEMPEL

Kommuner deltager i et tæt samarbejde med VIA om nye måder at tilrettelægge kompetenceløft for medarbejdere inden for velfærdsområdet.

EKSEMPEL

Der arbejdes med en høj grad af kobling mellem teoretiske perspektiver og de studerendes praksis.

INDSATSOMRÅDER OG HANDLINGER

Parterne vil:

- **afklare, hvilke kompetencer der er behov for, og hvad der dermed skal læres. Det påvirkes fortløbende af den samfundsmæssige udvikling og sker i fælleskab mellem uddannelsesinstitutionen og praksis**
- **medvirke til at udvikle et bredt udbud af muligheder for kompetenceudvikling inden for fagspecifikke og tværprofessionelle kompetencer samt generel faglig opdatering**
- **understøtte udvikling af undervisningsformer, der faciliterer udvikling af specifikke faglige kvalifikationer i færdighedslaboratorier eller eksperimentarier samt undervisningsformer, der bidrager til transfer af viden mellem uddannelsesinstitutionen og praksis**
- **understøtte udvikling af fleksible uddannelser**
  - fremme udvikling af IT-understøttet uddannelse, således at større dele af undervisningen kan gennemføres, når det passer den enkelte
  - fremme udvikling af vilkår og rammer for efter- og videreuddannelsesforløb

Professionsrettet forskning, udvikling og innovation

FAKTA BOKS 4

Professionshøjskolerne har siden 2013 haft ret og pligt til at varetage praksisnære og anvendelsesorienterede forsknings- og udviklingsaktiviteter i tæt samspil med eksterne samarbejdspartnere.

UDFORDRINGER OG MÅL

Genstandsområdet for forskning, udvikling og innovation er det virksomhedsområde, som professionsuddannelserne uddanner til. De skiftende vilkår og aktuelle udfordringer i professionerne nødvendiggør, at der skal forskes, udvikles og implementeres ny, nyttig og nyttiggjort viden, der er relevant i både professionsuddannelserne og praksis i et fremadrettet perspektiv.

Målet er at samskabe ny relevant viden og konkrete løsninger på professionernes udfordringer og uddanne dygtige professionelle til at varetage og udvikle den daglige opgaveløsning, hvor deres kunnen baserer sig på denne nye viden og de konkrete løsninger.

Ny relevant viden kan ikke bare antages at blive produceret ét sted og implementeret et andet sted. Viden skabes, genskabes og cirkulerer i samspil mellem centrale aktører i professioner, forskningsmiljøer og uddannelser. Der er særligt behov for forskningsbaseret viden om tværprofessionelt og -sektorielt samarbejde, velfærdsteknologi og dens virkninger, borgeren som aktiv i eget forløb og betydningen af nye læringsformer.

EKSEMPEL

Der igangsættes professionsrelevante forsknings-, udviklings- og innovationsprojekter, som involverer studerende, undervisere, medarbejdere i praksis og borgere.

INDSATSONRÅDER OG HANDLINGER

Parterne vil:

- opbygge fælles videnmiljøer
- identificere nye forsknings-, udviklings- og innovationsinitiativer med afsæt i velfærdsområdets udfordringer i forhold til borgernes behov for og brug af velfærdsydelser. Med afsæt heri beslutter ledere i etablerede og tværgående samarbejdsfora strategiske indsatsområder
- gennemføre fælles forsknings-, udviklings- og innovationsprojekter med afsæt i velfærdsområdernes behov og i samarbejde med andre parter, herunder forsknings- og uddannelsesinstitutioner
- arbejde for at implementere forskningsbaseret viden i praksis og i uddannelserne samt nye måder at varetage opgaverne på, således at kvaliteten og effektiviteten i professionerne forbedres

FAKTA BOKS 5

"Deltagelse i netværk, der bringer offentlige organisationer i kontakt med medarbejdere, ledere, politikere, eksperter eller brugerorganisationer med nogle helt andre ideer og erfaringer, udgør et vigtigt supplement til fagblade og massemedier, når det gælder om at skaffe sig viden om nye innovative løsninger.

Det er dog ikke alle organisationer, som er i stand til at tilægge sig andre organisationers innovative løsninger. Det kræver nemlig, at organisationen er god til at identificere, forstå, give mening til og anvende andres innovationer. Det kræver også et stærkt og kompetent lederskab; nogle motiverede, nysgerrige og visionære medarbejdere; samt en kultur, som understøtter læring og risikotagning."

Af Jacob Torfing, professor, RUC. "At stjæle er en politisk-moralsk pligt". www.denoffentlige.dk/stjale-er-en-politisk-moralsk-pligt

Videndeling og innovationsspredning

UDFORDRINGER OG MÅL

Der stilles i stigende grad krav til, at såvel uddannelser som praksis skal videnbaseres.

Viden fra forsknings-, udviklings- og innovationsaktiviteter samt praksis skal i langt højere grad end tidligere integreres, og synergi skal opstå ud af det komplekse samspil, der er mellem uddannelse, forskning, udvikling, innovation og praksis.

Det er imidlertid ikke tilstrækkeligt, at vi forsker, udvikler og skaber innovation. Vi skal blive bedre til også at dele viden på tværs af organisatoriske strukturer og sektorer. Videndeling er en nødvendig forudsætning for innovations- og vidensspredning. Det er en del af god fagprofessionalisme at sikre dette.

Det er målet, at de enkelte medarbejdere og organisationer skal blive bedre til at lade sig inspirere af erfaringer og viden indhøstet af andre. Dermed forlades en kultur, hvor hver medarbejder og organisation "selv opfinder den dybe tallerken", til fordel for en kultur, der værdsætter, at viden deles og omsættes med henblik på at understøtte den bedste praksis nu og i fremtiden, innovation og vækst i den midtjyske region.

Sammen skal vi derfor blive bedre til at sprede ny viden og anvende viden i nye sammenhænge, omsætte erfaringer og finde nye måder at samarbejde på. Vi vil derfor arbejde på at skabe nye metoder til at samskabe og sprede viden og innovation på tværs af organisatoriske strukturer og sektorer.

INDSATSOMRÅDER OG HANDLINGER

Megen viden spredes via de netværksstrukturer og organer, som allerede indgår i det eksisterende samarbejde.

Parterne vil:

- medvirke til, at den viden, der skal deles og spredes, identificeres, og at der sikres tilgængelighed og kommunikation herom, ligesom også dette fokusområde skal understøttes organisatorisk
- tage initiativ til en række aktiviteter, der yderligere kan styrke videndeling og innovationsspredning, herunder anvende digitale medier – sociale medier

---

Styregruppen for grundlaget for samskabelse

Styregruppens medlemmer er:

- En repræsentant for Region Midtjylland
- En repræsentant for kommunerne i den midtjyske region
- En repræsentant for FTF Region Midtjylland
- En repræsentant for VIA Sundhed
- En repræsentant for VIA Pædagogik og Samfund
- En repræsentant for VIA Efter- og Videreuddannelse

Styregruppens repræsentanter har ansvar for at understøtte forankring, synliggørelse og opfølgning på arbejdet med at realisere samskabende initiativer, projekter og resultater.

Organisatorisk forankring – hvordan?

Organisatorisk forankring handler om, at de mange intentioner og indsatser, der er beskrevet i grundlaget, kommer til at leve i hverdagen.

Der er behov for såvel ledelsesopbakning som et tæt samarbejde om uddannelsesopgaven mellem kommuner, region, uddannelsesinstitutionen VIA UC og andre samarbejdspartnere for at håndtere de samfundsmæssige udfordringer og nå målene om veluddannede medarbejdere. Det kræver både god ledelse og veluddannede medarbejdere samt dialog med brugerorganisationer, private virksomheder, studerende og andre aktører, der kan medvirke til at løfte uddannelsesopgaven.

Samarbejdet om de samskabende indsatser initieres i eksisterende fora, såsom:

- Efter- og videreuddannelsesråd
- DASSOS, Den Administrative Styregruppe for Social- og Specialundervisningsområdet
- KD-Net – Kommunaldirektørnetværket, herunder den administrative styregruppe for uddannelse
- Klinisk Dialogforum
- Praktikfora
- Studieråd
- Sundhedsstyregruppen, det øverste tværsektorielle administrative organ bestående af repræsentanter fra kommuner, region og almen praksis
- Uddannelsesudvalgene for de enkelte uddannelser
- VIAs bestyrelse

Grundlaget for samskabelse vil kunne danne afsæt for at indgå partnerskabsaftaler og andre aktiviteter, som besluttet og forankres i relevante ledelsesfora.

OPFØLGNING OG OPDATERING AF GRUNDLAGET FOR SAMSKABELSE

Grundlaget for samskabelse følges op og opdateres som udgangspunkt af styregruppen hvert år. Det er i den henseende smidigt over for samfundsmæssige, politiske og økonomiske ændringer samt tilpasning af behov og vilkår.

ØKONOMI

Grundlaget for samskabelse medfører ikke yderligere økonomiske eller juridiske forpligtigelser parterne imellem ud over de allerede eksisterende.

FORMIDLING

Grundlaget for samskabelse er tilgængeligt på parternes hjemmesider.

- www.kd-net.dk
- www.rm.dk
- www.via.dk
- www.ftf.dk/midtjylland

- og sociale medier
- Instagram
  - Twitter